

Wychodzi
dwa razy
na tydzień

K O R R E S P O N D E N T

przy Gaze-
cie War-
szawskiej.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA 7 CZERWCA.

№ 46

ROK 1851.

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH-ROSSJI, KRÓL POLSKI,

i t. d., i t. d., i t. d.

Dla zabezpieczenia od nadużyć handlu złotem i srebrem w Na-
szem Królestwie Polskiem, na przedstawienie Rady Administracyjnej,
Rozkazaliśmy i Rozkazujemy co następuje:

Art. 1. Mają być zaprowadzone w Królestwie stałe próby dla
będącego w handlu i fabrykach złota i srebra a mianowicie:

a) Dla przedmiotów złotych wszelkiego rodzaju, próby 56, 72,
84 i 94 złotych, to jest, iż w jednym funcie zawierającym w so-
bie 96 złotych, może być czystego złota 56, 72, 84 i 94 złotych.

b) Dla złota ciągniętego i walcowanego tudzież pozłoty, próba
94 złotych.

c) Dla przedmiotów srebrnych wszelkiego rodzaju, próba 84, 88
i 91 złotych.

d) Dla srebra ciągniętego i walcowanego próba 94 złotych.

e) Dla złota i srebra malarskiego próba od 94 do 96 złotych
włącznie.

Rzetelność tych prób cechą Rządową zaświadczana będzie.

Art. 2. Do próbowania złota i srebra w przedmiotach jakiego-
kolwiek rodzaju, do urzędowego oznaczenia na nich próby, do topie-
nia i sprowadzenia tychże kruszców do próby przepisanej, nakoniec
do utrzymania księgi, do której złotnicy, jubilerowie i fabrykanci wy-
robów złotych i srebrnych, tudzież handlujący drogiemi kruszczami,
zapisywać się obowiązani będą, ma być ustanowiona Główna probier-
nia przy Dyrekcji Mennicy Warszawskiej.

W miarę jak się okaże tego potrzeba, zaprowadzone będą i w in-
nych jeszcze miejscach probiernie okręgowe, które również pod nad-
zorem Dyrekcji Mennicy zostawać mają.

Art. 3. Wyroby złote i srebrne, przed wprowadzeniem w wy-
konanie niniejszego Ukazu Naszego wykonane, w handlu i fabry-
kach będące, powinny być w ciągu 6ciu miesięcy stemplem zapasowym
oczekiwane, a w ciągu dwóch lat, po upływie tych 6ciu miesięcy,
wyprzedane lub przerobione z doprowadzeniem do próby przepisanej.

Art. 4. Za topienie, doprowadzenie do próby i cechowanie złota
i srebra we wszelkich kształtach, tudzież za wpisanie do księgi złotni-
ków, jubilerów, fabrykantów wyrobów złotych i srebrnych, oraz han-
dlujących drogiemi kruszczami, pobierane będą na rzecz Skarbu opła-
ty w osobnej przez Nas zatwierdzone Ustawie wskazane.

Art. 5. Ustawa rozwijająca przepisy w poprzedzających artyku-
łach zawarte, przez Nas zatwierdzona, podaje się załącznie do wyko-
nania wraz z niniejszym Ukazem Naszej Radzie Administracyjnej Kró-

lestwa. Jęj także pozostawia się oznaczenie dnia od którego tenże
Ukaz i Ustawa obowiązywać zaczyna.

Dan w Petersburgu, dnia 10 (22) kwietnia 1851 roku.

(podpisano) »MIKOŁAJ.«

Przez CESARZA I KRÓLA:

Minister Sekretarz Stanu IG. TURKUL.

P r o g r a m

WYŚCIGÓW KONNYCH I WYSTAWY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W KRÓLESTWIE POLSKIM W ROKU 1851.

Wyścigi konne i wystawa zwierząt gospodarskich odbędą się w
dniach 31 maja (12 czerwca), $\frac{1}{13}$, $\frac{3}{15}$, i $\frac{5}{16}$ czerwca.

Wystawa zwierząt poprzedzi gonitwy konne, i odbędzie się w
dniach 31 maja (12 czerwca) i $\frac{1}{13}$ czerwca, a mianowicie sekretne
ocenienie tychże w dniu pierwszym, a publiczne onych przedstawienie
w dniu drugim. Miejsce wystawy, czas rozpoczęcia takowej i gonitw,
przez osobne obwieszczenia w pismach wskazanemi zostaną.

A. WYSTAWA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

dnia 31 maja (12 czerwca) i następnego.

Do ubiegania się o nagrody wyznaczone za wystawę zwierząt,
przyjęte będą:

1. Ogierzy tudzież klacze rodne, w wieku lat 4 do 8; 2. Bucha-
je od $1\frac{1}{2}$ do 5 lat; krowy dopiero po pierwszém ocieleniu; 3. Tryki
i owce od lat 2 do 5; 4. Bydło karmne, jakoto: woły, skopy, wie-
prze i maciory.

Zwierzęta użytkowe, wychowane tylko przez właścicieli je przed-
stawiających; bydło zaś rogate opasowe lub inne zwierzęta karmne,
wyłącznie przez obywateli i innych gospodarzy wiejskich, w ich wła-
snych gospodarstwach utuczone, przyjęte będą.

Nagrody za zwierzęta celujące, w kraju zrodzone i wychowane,
są następujące:

a) Za konie: za najpiękniejszego ogiera krwi czystej rs. 90; za
najpiękniejszego ogiera poprawnego rs. 50; za najpiękniejszego ogiera
poprawnego, najwięcej do poprzedniego zbliżonego rs. 25; za klacz
krewi czystej rs. 50; za klacz poprawną ze źrebięciem rs. 30; za klacz
poprawną rs. 15.

b) Za bydło rogate: Za najlepszego buchaja do lat 3 rs. 30; za
najlepszą krowę dojną rs. 15; za krowę z cielęciem najwięcej zbliżoną
do pierwszej rs. 10.

c) Za owce: Za tryka 1go najcieńszą, najwięcej nabitą i wyró-
wnaną wełnę mającego rs. 20; za tryka 2go, z najbliższemi zaletami
rs. 15; za maciorę najlepszą rs. 9; za maciorę drugą rs. 7.

d) Za zwierzęta karmne: Za najcieńszego wołu rs. 10; za najcień-
szego wieprza rs. 6; za najcieńszego skopa rs. 5. Waga najmniejsza
dla zwierząt tuczonych oznacza się: dla wołu funtów 1,600, dla wie-
prza funtów 500, dla skopa funtów 130.

Chcący podać zwierzę gospodarskie do popisu na wystawę, winien się zgłosić na piśmie do Dyrekcji Wyścigów w czasie od dnia 20 maja (1 czerwca), do dnia 28 maja (9 czerwca) i opisać jego pochodzenie, datę urodzenia, wzrost, masę, odmiany, z domieszczeniem objaśnienia, do jakiego celu lub gospodarskiego użytku chów przedstawiającego się zwierzęcia był skierowany; prócz tego przedstawiający zwierzę do popisu, powinien złożyć świadectwo pochodzenia udzielone przez władzę miejscową, przez dwóch sąsiednich obywateli poświadczonych, o ile można stowarzyszonych, i przez właściwego Naczelnika powiatu stwierdzone, wykazujące imię i nazwisko przedstawiającego, jego stan i miejsce zamieszkania, opisanie szczegółowe zwierzęcia, jego nazwę jeżeli ma nadaną tudzież okoliczności pochodzenie usprawiedliwiające. Dla udowodnienia ulepszanego rodu koni po ogierach stada rządowego w Janowie, kwit sznurowy z kontroli stanowienia jest dostateczny; zaś dla udowodnienia pochodzenia koni krwi czystej, złożyć należy tak zwane *Ped-gree*, z któregoby można było przekonać się, że bądźto koń przedstawiony, bądźto jego ojciec lub matka zamieszczone są w *Studbook* angielskim, lub też, że to przez odwołanie się ze *Studbooków* niemieckich i francuskich do generalnego rodowodu koni angielskich krwi czystej sprowadzić się da.

B. WYŚCIGI KONNE

dnia 2/15 czerwca o godzinie 5 po południu.

Konie Rasowe.

1. Nagroda Towarzystwa rs. 200: Konie pół krwi, zrodzone w Królestwie Polskim, nie starsze nad lat 8, wałachy nie wyłączone, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięstwo podwójne, stawka dukatów 5 pod przypadkiem w razie cofnięcia konia; połowa stawek dla konia drugiego, jeśli nie będzie dystansowany.—Obciążenie ogierów: 3-letnie funtów 110, 4-letnie funtów 125, 5-letnie funtów 150, 6-letnie i starsze funtów 160, klacze 5 funtów mniej.

2. Nagroda rządowa, puchar srebrny wartości rs. 250, dla koni krwi czystej wszystkich krajów i wszelkiego wieku, będących przynajmniej od roku własnością mieszkańców krajowych, wałachy wyłączone, bieg bez przeszkód werst 3, zwycięstwo podwójne.—Obciążenie ogierów: 3-letnie funtów 120, 4-letnie funtów 140, 5-letnie funtów 155, 6-letnie i starsze funtów 165. Klacze 5 funtów mniej, konie w Anglii urodzone niosą 10 funtów więcej; konie zaś które w Anglii biegały i wygrały, 15 funtów więcej.

3. Nagroda Towarzystwa rs. 150: Konie pół krwi, w kraju splotzone, bez różnicy wieku, nie wyłączając wałachów, bieg bez przeszkód werst 2, zwycięstwo pojedyncze, stawka dukatów 5, waga jak w pierwszym. Koń wygrywający, z wyłączeniem wałachów, jeśli będzie zażądany przez Dyrekcję Towarzystwa, musi być odstąpiony do losowania za sumę rs. 160.

Propozycja hr. Wołowicza Witolda.

4. Gonitwa z podpisów ze stawką rs. 45. Konie pół krwi, bez różnicy wieku, wszystkich krajów; panowie jeżdżą sami bez równoważenia, bieg 1½ wersty; podpisy ostateczne na jeden dzień przed kursami, zameldowanie konia na placu przed gonitwą; bez pięciu podpisów nie ma gonitwy, szlak bez zawad.

KONIE WŁOŚCIAŃSKIE.

5. Nagroda Towarzystwa rs. 60: bieg werst 1½ bez wagi, wyłącznie dla klaczy; w razie stawienia na popis więcej jak 5 koni, klacz pierwsza otrzyma rs. 40, druga rs. 20.—Jeźdźcy powinni mieć dobrą, chędogą odzież, miejscową; konie osiodłane lub nie, podług upodobania.

Dnia 4/10 czerwca o godzinie 5 po południu.

6. Nagroda Towarzystwa rs. 150: Konie pół krwi, wszelkiego wieku, zrodzone w Królestwie Polskim, wałachy wyłączone, stawka dukatów 10, pod przypadkiem w razie cofnięcia konia; bieg bez przeszkód werst 1½, zwycięstwo podwójne, waga jak w pierwszym. Koń wygrywający, jeśli będzie zażądany przez Dyrekcję Towarzystwa, musi być odstąpiony do losowania za rs. 200.

7. Nagroda Towarzystwa puchar srebrny wartości rs. 150: Konie krwi czystej 3-letnie, w kraju lub za granicą zrodzone, lecz przynaj-

mniej od lat dwóch w posiadaniu krajowców będące; bieg bez przeszkód, werst 1½, wałachy wyłączone, zwycięstwo pojedyncze, stawka duk. 10, w połowie dla drugiego konia, jeśli nie będzie dystansowany; co do wagi jak w drugim.

8. Nagroda Rządowa puchar srebrny, wartości rs. 200: Konie pół krwi, wszelkiego wieku, w kraju splotzone, z wyłączeniem wałachów; bieg bez przeszkód werst 1½, zwycięstwo podwójne, waga jak w 1m.

9. Nagroda Towarzystwa puchar srebrny, wartości rs. 100: Konie pół krwi, nie starsze nad lat ośm, bez wyłączenia wałachów, zwycięstwo pojedyncze, bieg bez przeszkód werst 1½ bez wagi, stawka dukatów 5, z warunkiem jak w pierwszym; a nadto koń wygrywający, jeśli to będzie klacz, musi być odstąpiona na żądanie Dyrekcji Towarzystwa za rs. 100 do losowania.

Propozycja hr. Wołowicza Michała.

10. Gonitwa z podpisów, ze stawką rs. 150, połowa pod przypadkiem za niestawienie konia; konie wszystkich krajów i wieku, obciążenie wedle statutu kursów; bieg 1½ wersty, zwycięstwo pojedyncze, bez czterech podpisów niema gonitwy; podpisy przyjmują się do 20 maja (1 czerwca), konie zaś wolno meldować do dnia pierwszego kursów.

Propozycja Ks. Ordynata Augusta Sułkowskiego, handicap na rok 1854.

11. Konie wszystkich krajów i każdego wieku, 2 wiorsty, stawka rs. 60, odstępnego 30 rs.; jeżeli cofnięcie konia nastąpi do 25 maja (6 czerwca), 15 rs.;—właściciel konia który wygrał, obowiązany się podpisać na taki sam wyścig na rok przyszły, jeżeli do skutku przyszedzie. Jeżeli koń zameldowany, był przed 25 maja (6 czerwca) cofnięty, a właściciel jego chce go jednak w tym wyścigu puścić, płaci stawki rs. 90.

Proponent melduje: Preference, kobyła kasztanowata, 4 lata, od Princesse Therese po Lasterburg; Revelation, kobyła gniada, 3 lata od Portrait po Gallart; Conservator ogier gniady, 2 lata, od Miss Paris po Gladiator.

KONIE WŁOŚCIAŃSKIE.

12. Nagroda Towarzystwa rs. 45, wyłącznie dla wałachów, pod warunkiem jak w 5-m. Jeżeli stanąć koni więcej jak 5, wałach pierwszy otrzyma rs. 30, drugi 15.

UWAGA. Dla uniknięcia nieporozumień w wykładzie wyrażenia: *konie poprawne*, Dyrekcja i sędziowie do ocenienia i sprawdzenia koni wezwani, trzymać się będą zasady art. 38 ustawy wskazanej. Każdy mieszkaniec kraju może zapisać konia do ubiegania się o nagrodę; jeżeli jednak nie jest rzeczywistym członkiem instytucji, w razie wygranej, otrzymuje tylko połowę przeznaczonych nagrody pieniężnej; z przepisu tego wyłączają się włościanie i posiadacze cząstkowi, ubiegający się o nagrody z wystawy lub wyścigów.

Oprócz wyścigów o nagrody wyżej wyszczególnione, mogą być podawane na stawki i zakłady, rozmaite tego rodzaju propozycje; wszakże, aby takowe mogły być ogłoszone w właściwym czasie dla wiadomości osób interesowanych, proponujący podobne gonitwy, ze chcą przynajmniej na 5 dni przed terminem wyścigów, oświadczyć to na piśmie Dyrekcji.

Chcący podać konia do ubiegania się o nagrodę, winien zgłosić się na piśmie do Dyrekcji i wyścigów i opisać konia, a mianowicie jego pochodzenie, datę urodzenia, wzrost, z oznaczeniem kolorów ubrania jeźdźcy, jakoto: spodni, kurtki i czapki, i z wymienieniem jego nazwiska.

Wiadomości, jakie konie do której gonitwy zameldowane zostały, udzielanymi przed czasem nie będą.

Świadectwa względem pochodzenia koni wyścigowych wymagane są te same, jakie dla zwierząt do popisu na wystawę, wyżej są wyszczególnione.

Do wyścigów włościańskich przystęp mają klacze i wałachy przez nich wychowane, będące własnością włościan i posiadaczy cząstkowych, po wsiach i miastach własnoręcznie uprawiających ziemię, używane do robót rolnych w roku bieżącym.

Włóścianie od podawania deklaracji na piśmie są wolni; lecz dla udowodnienia warunków powyżej wymienionych, składać mają Dyrekcji świadectwa właściwych wójtów gmin przez Naczelników Powiatowych stwierdzone.

Jeżeli konie stada Janowskiego będą użyte do popisu w szrankach wyścigowych i odniosą pierwszeństwo, w takim razie zakład stać jako rządowy, odstępuje wygraną nagrodę Towarzystwa, właścicielowi najpierwszego konia prywatnego, tuż po zwycięzcy do mety dobiegającego; nagrody jednak rządowe uzyskuje.

Zapis koni wyścigowych rozpoczyna się dnia 1 czerwca i trwa do 13 t. m.

Konie użyte do wyścigów z podpisów, oraz włóściańskie, żadnej opłacie zapisowej nie ulegają.

Puszczanie koni do biegu następować ma pod nadzorem członka w tej mierze delegowanego, które za otrzymaniem hasła, wybiegwszy, powstrzymanymi być nie mogą.

Zokeje będą ważeni przed i po wyścigach, którzy w odpowiednie saki, ołów albo też szrót w razie potrzeby, dla dopełnienia wagi, zaopatrzeni być powinni.

C. KUPNO ZWIERZĄT I ICH LOSOWANIE.

Na kupno zwierząt mających być wylosowanymi pomiędzy stowarzyszonych, przeznaczone będą w ilości odpowiedniej wpływowi składek, następujące kwoty:

1. Za ogiera 1 rs. 200, 2. Za ogiera 2 rs. 160, 3. Za klacz 1 rs. 150, 4. Za klacz 2 rs. 100, 5. Za buhaję rs. 80, 6. Za krówę rs. 50, 7. Za trykę 1 rs. 30, 8. trykę 2 rs. 20, 9. Za maciorę nr. 1 rs. 15, 10. Za maciorę nr. 2 rs. 10.

Losowanie zwierząt po ukończonych wyścigach w sali jak zwykle Bankowej, w dniu 13²⁵ czerwca nastąpi.

Produce Stakes na rok 1854

Konie 3-letnie w Królestwie Polskim 1851 r. urodzone, krwi czystej, waga podług ustaw miejscowych 1½ wersty, stawka rs. 45, bez pięciu konkurentów niema wyścigu; przy podpisaniu należy podać pochodzenie i maść rodziców urodzić się mającego zrebakę; zaś po jego urodzeniu, maść, płęć i odmiany. Liczba zapisów dowolna, stawiając do gonitwy jednego konia, za resztę nie płaci się odstępnę. Podpisy do 24 czerwca 1851 roku.

Zameldowali: Hr. Witold Wołowicz z Wasilewicz koni 3.

Hr. Michał Wołowicz z Świacka koni 2.

UWAGI OGÓLNE.

1. Przyprowadzający zwierzęta na wystawę znajdą w miejscu jak zwykle, ułatwienie w zaopatrzeniu się w paszę.
2. Pragnący sposobie konie do gonitw, mogą takowe powierzyć Trenerowi w Zakładzie stada rządowego koni w Janowie, który otrzymał w tej mierze potrzebne upoważnienie.
3. Posiadający konie krwi czystej, raczą o takowych, wedle wskazania szczegółowego przez pisma periodyczne pod d. 23 lutego 1848 r. p. o. Inspektora stada, W. Eberhard udzielić wiadomość, a to w celu zapisania ich do księgi rodowodowej, przez tegoż W. Eberhard prowadzonej.

Jakie zaś w skutku niniejszego programu nastąpią zapisy co do wyścigów, albo też zmiany, doniesionem będzie publiczności przez pisma warszawskie i oddzielne obwieszczenia.

W końcu, Dyrekcja wyścigów widzi się być obowiązana zwrócić uwagę członków instytucji, że postępując w duchu ustawy i z dobrem samych stowarzyszonych, znalazłaby się zmuszoną odmówić numerów do losowania zwierząt z wystawy, jak i biletów na widowisko, tym członkom którzyby składek za rok bieżący, jak i zalegających za lata przeszłe, do dnia ostatniego poprzedzającego wyścigi, z jakiegokolwiek powodu nie uiszcili, i dla tego każdy z członków opłacających składkę w powiecie, posiadać raczy odpowiedni dowód z jej opłacenia.

Wybory członków nowych do Dyrekcji Komitetu stosownie do art. 11 ustawy, odbędą się w sali posiedzeń Rządu Gubernjalnego Warszawskiego w dniu 1¹⁸ czerwca r. b., o godzinie 12 w południe.

Stan przemysłu fabrycznego i rękodzielnego, tudzież handlu w gubernji Augustowskiej.

Gubernja Augustowska, mimo usilnych starań nie była w możności przyswojenia sobie przemysłu fabrycznego. Kiedy około roku 1823, ludność fabryczna zagraniczna gromadnie osiadała w stronach kraju zachodnio południowych; do gubernji Augustowskiej kilka zaledwie przybyło na osiedlenie familij zagranicznych. Miejscowość nie była tu korzystną. Toż kiedy przemysł fabryczny kwitł w gubernji Warszawskiej, kiedy fabryki wszelkiego rodzaju licznie się mnożyły, kiedy skutkiem tego stosunki handlowe powiększały się, ożywiały się miasta, wsie i drogi publiczne, gubernja Augustowska z utęsknieniem tylko spoglądała na takowe życie. Usiłowała, lecz nie mogła wyrównać. Ma ona jednak niektóre swoje fabryki, nawet odznaczające się. Stan ich wszystkich jest następujący.

Fabryki tkanin wełnianych.

W gubernji tej jest tylko jedna znaczniejsza fabryka sukna. Znajduje się ona w powiecie Łomżyńskim, wsi Jedwabno, będącej własnością p. Rembielińskiego. Obecnie jest w osiemnastoletniej dzierżawie starozakonnego Szmerka Bramsohn. Zatrudnia ona warsztatów tkackich 17, ludzi w ogóle głów 36. Wyrabia rocznie sukna średniego arszynów 19,200, wartości rs. 14,970. Do wyrobu tego użyto wełny centnarów 250; wartość jej, jak również i innych potrzebnych przedmiotów, to jest: farby, oleju, oliwy i t. p. wynosi około rs. 10,500.

Oprócz tej fabryki, tylko pojedynczy sukiennicy zajmują się wyrobem sukna. Tych znajdujemy w mieście Nowogrodzie piętnastu, w Ciechanowcu ośmiu; ogólna zaś ludność, w obu tych miastach zajmująca się wyrobem sukna, wynosi głów 66.

Istniejąca przed kilkunastu laty we wsi Smolany powiecie Sejneńskim fabryka sukna, doznawszy w r. 1831 strat, pochyliła się do upadku, a przez zubożenie przedsiębiorcy, opuszczenie fabrykantów i niezamożność pozostałych ciągle stan jej się pogorszał. Dziś nareszcie jest ona prostą tylko rękodzielną. Pozostali majstrowie wyrabiają kuczbaje i flanele w ordynaryjnych gatunkach. (*)

Nadto, we wszystkich powiatach Gubernji włóścianie wyrabiają sukno zupełnie ordynaryjne, zwane samodziałem. Jest ono w części artykułem handlu, chociaż po największej części włóścianie wyrabiają go na własny użytek. Ilość tego wyrobu ściśle oznaczyć się nie da; albowiem włóścianie w miarę potrzeby przysposabiają go na kółkach zwyczajnych, lub na tych krosnach, jakich używają do płótna. Folarowanie odbywają w foluszach lub po największej części w korytach na ten cel urządzonych. Ogólną produkcję rocznie w jednym powiecie Augustowskim liczyć można na 31,200 arszynów.

Fabryki tkanin bawełnianych wcale się tu nie znajdują.

Fabryki wyrobów lnianych i konopnych. Na żyzniejszych gruntach, a szczególnie w powiatach Marjampolskim, Kalwaryjskim i części Sejneńskiego, w dość znacznej ilości zasiewane są rośliny olejne, a mianowicie len. Nasienie tej rośliny stanowi tu znakomity handel wywozowy; włókno zaś w części wyrabiane bywa przez włóścian na tkaniny ordynaryjne, do użytku domowego, a w części jest przedmiotem handlu cząstkowego, wewnętrznego a nawet i zewnętrznego. Obfitość więc materjałów surowych, mogłaby rokować dla fabryk krajowych pomyślną przyszłość, tembardziej, że handel wywozowy nie przedstawia teraz takich jak poprzednio korzyści. Wszakże dotąd jedna jest tylko fabryka wyrobów lnianych i konopnych. Istnieje ona w powiecie Marjampolskim, folwarku Wilkia, należącym do dóbr Dubrowola, będących w emfiteutycznym posiadaniu p. Dąbrowicza. Jego to kosztem fabryka ta jest wzniesiona i dotąd przez niego utrzymywana. Machin przedziałnianych w niej nie ma. Przędza dostarcza się gotowa na zamawiane roboty. Jeżeli zaś przedsiębiorca wyrabia co wyrabia co na swój rachunek, wtedy zakupuje przędzę gotową lub ją

(*) Całkowita produkcja wyrobów wełnianych w Gubernji jest następująca: Sukna cienkiego nie, średniego łokci 19,200; grubego łokci 49,903, bai łokci 20, kuczbai łokci 1470, derek łokci 490.

daje wyprzedzać w swęj włości, przez co podnosi się przemysł i zarobek w okolicy.

Do tej fabryki należy także blich chemiczny, znajdujący się w osadzie Stanisława nad rzeką Niemnem, o parę wiorst od folwarku Wilkia. Blich ten mieści zarazem magiel cylindrowy. Wychodzące z tego zakładu przedmioty, odznaczają się wyborną białością i pięknym połyskiem. Oba temi zakładami zarządzają dwaj wydoskonaleni majstrowie krajowcy.

Ludność przy zakładach tych pracująca wynosi głów 60, to jest przy tkalni 45. przy blicharni 15 osób.

W zakładzie tkalnym znajduje się 36 warsztatów. Ich wyrób płótna i innych przedmiotów wynosi arszynów 17,693, wartości rs. 5797

Na bliższą tu uwagę zasługuje przedziałnia lnu w mieście Kalwarji, w Domu Badań, w których areztanci pod bliższym zarządem nadzorey więzienia zajmują się przędzeniem. Przędza tu przysposobiona odsyłana bywa do Domu Badań w Łomży, gdzie jest urządzona tkalnia pod kierunkiem werkmajstra.

Oprócz tych zakładów, wyrób płótna uskutecznia się przez pojedynczych tkaczy, osiadłych po rozmaitych miejscach Gubernji, tudzież na krosnach włociańskich.

Całkowity wyrób lniany i konopny może być następnie oceniony rocznie:

Przędzi: lnianej funtów 1968	Cienkiej: ciągnionej łokci 2,948
konopnej funtów 69,030	nieciągnionej łokci 306
Płótna: kolor. farbów. łokci 4,795	Drelichu łokci 5,633
Surowego i bielonego:	Tasiemek sztuczek 788
webowego łokci 2,000	Wyrobbki dziane:
kopowego łokci 141,264	pończoch par 7,910
półsetkowego ł. 21,994	różnych wyrobków ln.
zagłowego łokci 23,439	i konopnych łokci 23,867
Bielizny stołowej:	
ordynarnej łokci 665	

Na krosnach włociańskich wyrobiono płótna lnianego i konopnego łokci 4,576,790.

Zakłady jedwabne zupełnie nie znajdują się w tej Gubernji.
(Dalszy ciąg nastąpi).

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Z B O Ź E.

Gdańsk 31 maja. Od onegdaj deszcz prawie ciągle pada. Obroty na tutejszej giełdzie zbożowej od Wtorku szły dość żywo; pod koniec giełdy sprzedano jeszcze 150 łasztów pszenicy, a mianowicie krajowej, bardzo dobrej, psitrj 133—134 funtowej po 435 guld. podobnej 130 funtowej po 410 guld., 133 funtowej po 404½ guld., a następnego dnia kupiono 230 łasztów pszenicy, 103 łasztów doborowej polskiej w czterech partjach, 130 do 132 funtów po 425 guld., 132 funtowe po 420 guld. 129 do 130 funtowej po 390 guld. Dobrej partje 372 guld., 127 funtowe po 375 guld., 126 funtowe po 355 guld. Prócz tego sprzedano jeszcze 12 łasztów po niewiadomej cenie i 50 łasztów ze szpichlerza 129 funtowej po 390 guld. Wczoraj znoma targu cisza, sprzedano tylko 72½ łaszta pszenicy, 16 łasztów żyta, 125 funtowego po 232½ guld. i 2 łaszty grochu po 210 guld.—Za pszenicę 125 do 126 funtową dawano po 365 guld., a 41½ nabyto po 355 guld. łaszt 124 do 125 funtową.

Londyn 31 maja. Dowozy pszenicy angielskiej i zagranicznej były umiarkowane; na dzisiejszy targ kupców zjawilo się dość, ale pomimo tego obrót pszenicą ograniczony, ceny jednak utrzymały się całkowicie jęczmień osiągał najwyższe ceny poniedziałkowe; grochy trzymają się dobrze. Owies poszukiwany i poprawia się w cenie. Maki więcej kupują teraz po ostatnich notowaniach. Pszenica i Kukurydza dobrze się trzyma; w tej chwili niema żadnych jej ładunków w przystani; za pszenicę Odeską żądają 34 do 35 szyl. kwarter. Londyńskie ceny przecięciowe: Pszenica 42 szyl. (złp. 35 korzec), jęczmień 25 sz. 3 pense (złp. 20 gr. 25 korzec), owies 19 szyl. 5 pense (złp. 15 gr. 24 korzec), groch 27 szyl. (zł. 22 gr. 15 korzec). Dowieziono w tym

tygodniu z zewnątrz: Pszenicy zagranicznej, 7530 kwar. jęczm., 9860 owa 10,640 kwar. maki 6,560 worów. — **Wetna.** Licytacja na wetnę pomyslny przybiera obrót; chęć do kupna wytrwała; ceny dawniejsze w pełni się utrzymują.

Wrocław 2 czerwca. Pogoda jeszcze niepewna, chmarzy się ciągle; wilgoć ta nie może być dla wegetacji pożyteczną. Woda w Odrze podniosła się znowu, dla tego dziś większy pokup na pszenicę i ceny jej cokolwiek się poprawiły. Żyto dziś także lepiej odchodziło, ale tylko lepsze gatunki poszukiwano i te prawie rozrywano. Jęczmień trzyma się dobrze, a w małych partjach płacono zań po sr. gr. wyżej na szeflu. Dziś płacono białą pszenicę 51—60 srg. szefel (zł. 20 gr. 15 do zł. 24 kor.), żółtą 51—58 srg., żyto poślednie 36—38 srg. (złp. 13 gr. 12 kor.), średnie 33—40 srg., najlepsze 40½—42 srg. (złp. 17 korzec), jęczmień 29—32 srg. owies 25—27 srg., groch 36—42 srg. szefel.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIEJ.

Dnia 3 czerwca 1851 roku.		ŻĄDAJĄ		PLACĄ.	
P A P I E R Y.					
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb.	4½%	—	—	—	—
Rossyjsko—Angielska Pożyczka	5%	111½	111	—	—
Polskie Obligacje Skarbu	4%	81½	81½	—	—
" Listy Zastawne		—	94	—	—
" Listy Zastawne nowe.		94½	93½	—	—
" Obligacje Udziałowe		144½	—	—	—
" Obligacje 500 złotych.		84	83½	—	—
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 zł. 5%		95	94½	—	—
lit. B. 200 "		19½	18½	—	—

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Dnia 3 czerwca 1851 roku.		ŻĄDAJĄ		DAJĄ	
		R. sr. kop.		R. sr. kop.	
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	94	50	—	—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	94	20	—	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	143	40	—	—
Londyn 1 funt sterlin.	3 M.	6	36	—	—
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	99	66	99	—
Petersburg ditto.	1 M.	—	—	—	—
Paryż 300 franków	2 M.	76	65	—	—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	75	60	—	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	94	35	—	—
2. MONETY.					
Imperjały		—	—	5	17½
Holender. dukaty nowe		—	—	3	—
ditto stare ważne		—	—	—	—
Frydrychsdory Pruskie		—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty		—	—	—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Oblig. Skarbowe za 100 rs.		—	—	—	—
" " " 4% rs.		—	—	—	—
Listy zastawne nowe białe daw. bez kup. (?)		—	—	15	—
" " " nowe za 100		—	—	—	—
Obligacje udziałowe na 300 złp.		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp.		—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B. na 200 złp.		—	—	—	—
Serje wylosow. lit. na — złp.		—	—	—	—
Dowody Kom. Certyf. Likw. złp. 100		—	—	3	45

Wartość kuponu kop. 26½